

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319200274
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319200274.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobcu: U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/X, XXX XX L. zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: žalovanému: K. L. L., so sídlom Y. XX, XXX XX F., K.: XX XXX XXX, zastúpenému JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna 48, 810 07 Bratislava, IČO: 37 927 795, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 207,58 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 12Csp 9/2019-127 zo dňa 16.01.2020, takto

rozhodol:

Mení rozsudok prvoinštančného súdu tak, že žalobu zamieťa.

Priznáva žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu s tým, že o výške trov rozhodne prvoinštančný súd samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej „súd prvej inštancie“) v poradí druhým napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 207,58 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd p r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 207,58 eur a náhrady trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 5, § 53a, § 54 ods. 1, 2, Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 3, 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993.

2. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom v prejednávanej veci č. k. 12Csp/9/2019-59 zo dňa 08.04.2019 žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17Co 83/2019-97 zo dňa 24.09.2019 tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Súd prvej inštancie sa preto opätovne zaoberal otázkou naplnenia predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a uplatnenou výškou a priznal žalobcovi nárok vo výške 207,58 eur.

Zistil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné medzi žalobcom K. L. s.r.o. a žalovaným U. L. o zaplataenie 207,58 eur s príslušenstvom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn.

12Csp/208/2017-51 zo dňa 11.6.2018 tak, že súd žalobu zamietol a žalovanému spotrebiteľovi priznal vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že hlavný dôvodom zamietnutia žaloby bolo uplynutie objektívnej trojročnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia. Bolo tiež preukázané, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanému právny predchodcom žalobcu je bezúročný a bez poplatkov, pretože v dojednanej zmluve absentuje údaj o termínoch splátky istiny, úrokov a poplatkov, výška RPMN a údaj o výške poplatkov a úrokov. Ak by žalovaný spotrebiteľ nevzniesol námietku premlčania, súd by žalobcovi priznal len rozdiel medzi poskytnutým a uhradenými finančnými prostriedkami. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.07.2018.

Uplatnenie práva na primerané finančne zadosťučinenie považoval za dôvodné z dôvodu, že žalobca si v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12Csp/208/2017 úspešne uplatnil svoje práva, tým že sa v konaní aktívne bránil proti možnosti žalovaného získať bezdôvodné obohatenie, pričom bolo súdom konštatované porušenie práv spotrebiteľa s poukazom na príslušné ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a Občianskeho zákonníka. Bol to práve žalovaný, resp. jeho právny predchodca, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou a koncipoval obsah formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom do nej zakomponoval neprijateľné podmienky a zároveň v nej neuviedol všetky náležitosti vyžadované zákonom. Žalobca ako spotrebiteľ obsah takejto zmluvy ovplyvniť nemohol.

Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu považoval za primeranú sumu 207,58 eur. V dôsledku konania žalovaného žalobca musel chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci, pričom súdne konania sú stresujúcim zážitkom vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane. v prípade neúspechu v konaní. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

4. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že v prejednávanej veci podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti žalobcom nie je splnená, keďže žalobca neuplatnil žiaden konkrétny nárok z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľa, napr. nárok na náhradu škody, príp. nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nakoľko žiadne práva žalobcu ako spotrebiteľa, priznané mu zákonom č. 250/2007 Z.z., porušené neboli, žalobcovi tak voči žalovanému nevznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z.. O žiadnom porušení spotrebiteľských práv žalobcu nebolo súdom v konaní pod sp. zn. 12Csp/208/2017 právoplatne rozhodnuté, čím nie je splnená zákonná podmienka „úspešného uplatnenia porušenia spotrebiteľských práv spotrebiteľom“. Zamietnutie žaloby v spore o plnenie z úveru nebolo založené na porušení spotrebiteľských práv. Uplatnenie premlčaného práva na súde nepredstavuje porušenie práv spotrebiteľa v zmysle z. č. 250/2007 Z.z.. Ani formálne nedostatky úverovej zmluvy, v dôsledku ktorých sa úver považuje za bezúročný nepredstavujú porušenie práv spotrebiteľa v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z., ale v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. predstavujú prísnu sankciu pre veriteľa v podobe straty nároku na zmluvne dojednané úroky z úveru. Úverová zmluva, z ktorej nárok bol uplatnený v tomto spore bola uzavretá medzi žalobcom a právny predchodcom žalovaného, spoločnosťou U. ako veriteľom. Žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, nemohol sa tak dopustiť porušenia práv žalobkyne, ktoré podľa jej názoru majú spočívať vo formálnom nedostatku úverovej zmluvy, ktorý zakladá bezúročnosť úveru. Inštitút primeraného zadosťučinenia z dôvodu občianskoprávneho charakteru tohto súkromnoprávneho inštitútu nemôže plniť funkciu sankcie. Rovnako je nesprávny názor o reparačnej funkcii daného inštitútu, ktorá je typická pre iný právny inštitút, a to náhradu škody. Inštitút primeraného zadosťučinenia nemá slúžiť ako prostriedok náhrady škody a nemôže slúžiť na neprimerané obohacovanie sa spotrebiteľa. Suma požadovaná žalobcom nespĺňa požiadavku primeranosti a nie je ničím odôvodnená. S výškou tejto sumy sa prvoinštančný súd nevysporiadal ani po vrátení veci odvolacím súdom. Žalobca nepreukázal vznik konkrétnej ujmy. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a prizná žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Žalobca sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) výzvou zo dňa 30.07.2020 vyzval sporové strany na vyjadrenie sa k prípadnému odlišnému právnomu posúdeniu veci (§ 382 CSP), keďže v doterajšom rozhodovaní veci nebolo aplikované ustanovenie 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z.

platného a účinného v čase uzavretia zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty zo dňa 05.06.2013, v znení platnom od 01.11.2012 do 09.06.2013, ktoré je pre rozhodnutie veci rozhodujúce.

7. Výzva bola žalobcovi a žalovanému doručená dňa 31.07.2020. Žalovaný sa k výzve nevyjadril. Žalobca vo vyjadrení k výzve uviedol, že pre aplikáciu ust. § 3 ods. 5 je dátum uzatvorenia úverovej zmluvy právne nerozhodný. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017. Z toho ust. vyplýva že súd sa môže zaoberať len tým, či je splnená hmotnoprávna podmienka priznania nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Porušenie spotrebiteľského práva bolo definované v základnom konaní a súd konajúci o primeranom finančnom zadosťučinení nie je oprávnený revidovať právoplatný rozsudok, teda dôjsť k inému záveru o rozsahu porušenia spotrebiteľského práva.

8. Odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa ust. § 390 CSP, odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak po a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a po b) ak odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, platného v čase uzavretia zmluvy 5.6.2013, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, platného v čase uzavretia zmluvy 5.6.2013, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

9. Uznesením Krajského súdu v Prešove v tejto veci č.k. 17Co 78/2019-79 zo dňa 24.9.2019 odvolací súd upriamil prvoinštančný súd na nutnosť zistiť základ uplatneného nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie, teda označiť úspešné uplatnenie porušenia konkrétnych práv žalobcu, resp. povinností žalovaného a konkretizovať úspech žalobcu v pôvodnom konaní, keď úspešné uplatnenie práva na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia považoval prvoinštančný súd vznesenie námietky premlčania spotrebiteľom.

Prvoinštančný súd vo svojej úvahe dospel k záveru, že aj vznesenie námietky premlčania v písomnom konaní je možné považovať za úspešnú ochranu proti dodávateľom uplatnenému nároku a tým aj základ pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, keď zmluva obsahuje viacero neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré zistil aj súd v pôvodnom konaní sp. zn. 12Csp 208/2017.

10. Podľa ustálenej súdnej praxe pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj určenie neprijateľnosti konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve, ale aj námietkou v rámci svojej ochrany proti dodávateľovi uplatnenému nároku, že boli práva spotrebiteľa pri zmluvnom vzťahu porušené alebo neboli dodržané (boli porušené) povinnosti dodávateľa.

Vo vzťahu k tomuto vymedzeniu aktívnej ochrany spotrebiteľa je potrebné vyhodnotiť charakter námietky premlčania, ktorú vzniesol spotrebiteľ v konaní Okresného súdu Humenné sp. zn. 12Csp 208/2017.

Námietka premlčania bola spotrebiteľom ako žalovaným vznesená ako procesná obrana proti uplatňovanému nároku dodávateľa na zaplatenie 207,58 eur, keď skutkovo tvrdil, že posledné čerpanie

finančných prostriedkov žalovaným sa uskutočnilo dňa 19.6.2017 (zrejme 2014) a žaloba bola podaná na súd 21.9.2017, teda po uplynutí 3 rokov odo dňa posledného čerpania úveru.

Ide o hmotnoprávnu námietku spôsobujúcu oslabenie práva protistrany, keď premlčaním nárok nezaniká, nemôže byť však súdom priznaný. Nárok oprávneného trvá naďalej, stáva sa však prostredníctvom súdu nevymáhateľným.

Námietka premlčania je efektívny postup pri obrane dlžníka proti hrozbe, že po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo.

Obranou dlžníka vo forme účinne vznesenej námietky premlčania sa súd zaoberal v konaní 12Csp 208/2017 ako otázkou primárnou, bez ohľadu na dôvodnosť uplatneného nároku žalobcu - dodávateľa na zaplatenie sumy 207,58 eur. Vznesená námietka premlčania spotrebiteľom si vyžadovala vykonanie jednostranného dokazovania na zistenie včasnosti uplatnenia nároku dodávateľom. Akékoľvek dokazovanie alebo právne posudzovanie uplatneného nároku, ktorý je premlčaný, je nehospodárne.

Je však pravdou, že v pôvodnej veci sa aj napriek konštatovaniu o premlčaní dodávateľom uplatneného nároku, prvoinštančný súd zaoberal (bez toho, aby sa jeho zábery premietli do výroku rozsudku) náležitosťami zmluvy a zmluvnými podmienkami. Prvoinštančný súd zistil, že pre absenciu niektorých zmluvných náležitostí je možné považovať úver za bezúročný a bezpoplatkový. Aj napriek uvedenému však nebol prijatý záver o tom, či žalobný nárok dodávateľa voči spotrebiteľovi na zaplatenie sumy 207,58 eur existoval, pretože primárne bola posudzovaná námietka premlčania.

Za tejto procesnej situácie, ktorá nastala v konaní Okresného súdu Humenné sp. zn. 12Csp 208/2017 neboli preukázané žalobcom ako spotrebiteľom podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z., keď neboli zistené okolnosti porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. ani iným zákonom. Spotrebiteľ dosiahol úspech v pôvodnom spore len procesnou obranou vo forme vznesenej námietky premlčania, ktorá bola základom pre rozhodnutie súdu o zamietnutí nároku pre jeho neuplatnenie včas. Žaloba nebola zamietnutá pre nedôvodnosť uplatňovaného plnenia.

11. Preto odvolací súd v súlade s § 388 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a súvisiaci výrok o trovách konania zmenil a žalobu zamietol.

12. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1,2 CSP.

V konaní bol žalovaný úspešnou stranou sporu, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi. O výške tejto náhrady rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.